

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské nám. 471/1
P. O. BOX 74
118 11 Praha 1 – Malá Strana

telefon: 257 085 111
fax: 224 318 155
e-mail: posta@mkcr.cz

MKCRX005BKYC

Magistrát města Olomouce
odbor koncepce a rozvoje
Hynaisova 34/10
779 00 Olomouc

Váš dopis značky	Naše značka	Vyřizuje / linka	V Praze dne
SMOL/154346/2012/OKR/UPA/Pri	č.j. MK 72739/2012 OPP	Ing. arch. Hamouzová/416	13.11.2012

Věc: Požadavky k návrhu Zadání souboru změn č. VIII regulačního plánu Městské památkové rezervace Olomouc

Ministerstvo kultury obdrželo Vaše oznámení č. j. SMOL/154346/2012/OKR/UPA/Pri ze dne 15. 10. 2012 o projednání výše zmíněného návrhu Zadání souboru změn č. VIII regulačního plánu Městské památkové rezervace (dále jen RP MPR) Olomouc. Pořizovatelem změny RP MPR je Magistrát města Olomouce, odbor koncepce a rozvoje, který v říjnu 2012 zpracoval návrh Zadání souboru změn č. VIII RP MPR Olomouc.

Ochrana řešeného území z hlediska zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů – legislativní rámec:

- Posuzovaná dokumentace – Soubor změn č. VIII RP MPR Olomouc se dotýká území **Městské památkové rezervace** (dále jen MPR) **Olomouc**, prohlášené Výnosem MK ČSR čj. 16.417/87-VI/1 ze dne 21. 12. 1987 o prohlášení historických jader měst Kutné Hory, Českého Krumlova, Jindřichova Hradce, Slavonic, Tábora, Žatce, Hradce Králové, Jičína, Josefova, Litomyšle, Pardubic, Znojma, Nového Jičína, Olomouce, obce Kuks s přilehlým komplexem bývalého hospitálu a souborem plastik v Betlémě, souboru technických památek Stará huť v Josefském údolí u Olomoučan a archeologických lokalit Libodřický mohylník, Slavníkovská Libice, Třísov, Tašovice, Bílina, České Lhotice, Staré Zámky u Líšně a Břeclav – Pohansko za památkové rezervace (dále jen Výnos o prohlášení MPR).
- Předmětné území změn je nutno chápat též jako **území s archeologickými nálezy** ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Po posouzení z hledisek státní památkové péče Ministerstvo kultury, jako dotčený orgán zmocněný ustanovením § 26 odst. 2 písm. c) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s ustanovením § 64 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), na základě Vaší výzvy, uplatňuje k návrhu zadání souboru změn regulačního plánu tyto požadavky.

POŽADAVKY KE ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU SOUBORU ZMĚN Č. VIII RP MPR OLOMOUC:

Lokalita VIII/1 – k.ú. Olomouc – město, parc. č. 383/4, Tř. Svobody č. 21

Pořízení změny se týká výhradně bývalého hospodářského dvora dvorního objektu situovaného na parcele 383/4 – zastavěná plocha a nádvoří v k.ú. Olomouc – město.

Objekt na parcele 383/4 je v současné době neudržovaný a nevyužívaný. V přízemních místnostech bývaly dlouhodobě skladovány chemikálie (v souvislosti s tiskárenským provozem). Podle odborného posudku (Mgr. Tomáš Ondrůšek, květen 2012) je objekt *výrazně kontaminován nebezpečnými látkami a produkty jejich rozpadu, tj. ropnými uhlovodíky, jejich halogenovanými deriváty a dále těžkými kovy, resp. metaloidy – zejména arsenem a vanadem.*

Ad.) Požadavky na využití pozemku vyplývající z podnětu vlastníka:

- odstranění stávajícího dvorního objektu na parcele č. 383/4. Uvolněná plocha by splýnula se stávajícím dvorem a sloužila by jako *klidové zázemí* domu č.p. 596 s převažující zelení a *minimálním počtem parkovacích stání pro potřebu osob bydlících v tomto domě.*

Na předmětné parcele nemají být situovány žádné nové stavby, odstraněním stávajícího objektu by se plocha dvora zvětšila o 98 m².

Ad.) Požadavky na ochranu a rozvoj území:

Předmětný objekt zřejmě dříve tvořil část dvorního křídla domu v Riegrově ulici, č. 7. Dle provedení a použitých materiálů se jedná o klasicistní objekt z první poloviny 19. století, který byl až v letech 1908 – 1909 přiřazen k nově vznikající nárožní stavbě secesní novostavby tiskárny a činžovního domu, Tř. Svobody č. 21.

Ministerstvo kultury nesouhlasí s odstraněním dvorního objektu na parcele č. 383/4, Tř. Svobody č. 21 a požaduje zachovat stávající využití pozemku.

Odůvodnění:

Posuzovaná lokalita se nachází v území MPR Olomouc, půdorysnou stopu předmětného objektu lze nalézt na dané parcele již v mapě stabilního katastru z roku 1833, kdy se pravděpodobně jednalo ještě o stavbu dřevěnou.

Na základě Výnosu o prohlášení MPR dle § 4 bodu (1) odst. a) předmětem státní památkové péče v historických jádrech měst prohlášených za rezervace je mimo jiné *historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, plochy zvýšené ochrany, ostatní chráněné plochy a podzemní prostory.* Dle § 5 bodu (1) odst. e) *stavebně technické práce musejí směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů, zároveň s odstraňováním nevhodné vnitroblokové zástavby.*

Předmětem ochrany je půdorys města (jeho historická struktura), jeden z nejstabilnějších fenoménů přetrvávajícího století, reprezentovaný skladbou jednotlivých domovních parcel včetně jejich vnitřního uspořádání, ze které můžeme posuzovat formování zástavby. V případě MPR Olomouc jsou parcely zpravidla členěny na část hlavního objektu (orientované zpravidla obytného do ulice) a na část dvorní s drobnými hospodářskými objekty (případně se zahradou). Tato půdorysná skladba je dokladem stavebního vývoje daného sídla. V každé památkové rezervaci je její uspořádání ojedinělé a neopakovatelné.

S navrženou demolicí nelze z památkového hlediska souhlasit, i když by demolice více uvolnila prostor dvorku - což by bylo možné vnímat jako pozitivní – vedla by k odstranění objektu, který je památkově hodnotný. Památková hodnota objektu spočívá v jeho stáří, materiálovém provedení i konstrukci. Hlavním důvodem pro zachování objektu, je především přítomnost kleneb v přízemí. Ty architektonicky i provozně dříve navazovaly na dvorní křídlo objektu Riegrova č. o. 7. Valené cihlové klénby představují velmi hodnotné historické konstrukce své doby, které dokládají um a styl dané doby, významně zkvalitňují jakýkoliv prostor a podílí se na památkové hodnotě takového objektu. Likvidace objektu by z tohoto hlediska vedla k ochuzení stavebního fondu městské památkové rezervace. Pokud by se jednalo o objekt novodobý, bez zásadní architektonické hodnoty, bylo by možné s demolicí souhlasit. V tomto případě se však jedná o poměrně hodnotný historický objekt, nejedná se

rozhodně o „nevhodnou vnitroblokovou zástavbu“, která by měla být odstraněna (viz. Výnos ministerstva kultury ČR ze dne 21. 12. 1987 č. j. 16.417/87-VI/1 o prohlášení historického jádra města Olomouce za památkovou rezervaci, § 5 bodu (1) odst. e). Objekt se navíc dle prohlídky i dle statického posudku nenachází v tak špatném stavu, aby byla jeho demolice nutná. Objekt je naopak žádoucí obnovit a případně jej konvertovat na objekt sloužící k bydlení.

Negativní názor Ministerstva kultury je opodstatněn i tím, že je předpokládáno využití vyklizeného dvora jako parkoviště. To představuje zcela nevhodné využití dvora v městské památkové rezervaci, které je v rozporu s původní funkcí těchto dvorů. Dvorní plochy by v současnosti měly být využívány zejména k relaxaci obyvatel historického centra. Zřízení trvalého vjezdu do dvora přes pozemek firmy Baťa (parcela č. 380) vybouráním otvoru ve zdi je rovněž krajně nevhodné. Došlo by tím k narušení historické parcelace, která je předmětem zájmu a ochrany památkové péče.

Lokalita VIII/2 – k.ú. Olomouc – město, parc. č. 143, č.p. 823, Náměstí Republiky č. 5

Pořízení změny VIII/2 se týká areálu Vlastivědného muzea (bývalý klášter klarisek), situovaného na parcele č. 143 – zastavěná plocha a nádvoří v k.ú. Olomouc – město.

Stavební objekty na parcele č. 143 (klášter č.p. 823, budova u ohradní zdi včetně provozní budovy, nádvoří, dvůr s ohradní zdí a bránou) jsou významnými nemovitými kulturními památkami, zapsanými v ÚSKP ČR pod číslem rejstří. 13 721/8-3718.

Ad.) Požadavky na využití pozemku vyplývající z podnětu vlastníka:

- záměrem vlastníka je vybudovat v plochách kategorie „1“ *nové přístavby, které zastřeší vchod z nádvoří a část atria tak, aby se zklidnil, zatraktivnil a esteticky upravil vstupní prostor a v atriu vznikly nové výstavní plochy.*

Na parcele č. 143 v areálu Vlastivědného muzea mají vzniknout přístavby ke stávajícím památkově chráněným objektům.

Ad.) Požadavky na ochranu a rozvoj území:

Tak výrazný zásah do fasády i hmoty významné KP, by negativním způsobem ovlivnil celkové vnímání předmětné KP, čímž by mohlo dojít ke snížení jejích památkových hodnot.

Ministerstvo kultury s požadavkem zásadně nesouhlasí a požaduje zachovat stávající využití pozemku.

Odůvodnění:

Posuzovaná parcela, která sama o sobě je KP (viz informace výše) se nachází v území MPR Olomouc. Na základě Výnosu o prohlášení MPR dle § 4 bodu (1) odst. a) předmětem státní památkové péče v historických jádrech měst prohlášených za rezervace je mimo jiné *historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, plochy zvýšené ochrany, ostatní chráněné plochy a podzemní prostory.* Dle § 5 bodu (1) odst. e) *stavebně technické práce musejí směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů.*

Případnou realizaci nového záměru by došlo k architektonickému i provoznímu otevření původního hospodářského dvora areálu kláštera do náměstí, přičemž do dnešního vstupního nádvoří a do rajského dvora by byly vestaveny nové objekty. Zároveň by se zde objevila i nově vložená komunikace.

Jedná se o úpravy v duchu momentálně aktuálních trendů širokého a pohodlného otevření muzeí obecně veřejnosti a rozšiřování nabídek muzejních provozů. Předložené úpravy sledují prvoplánově tento trend, opomíjejí pak historickou zástavbu samotnou a její původní dispozici, do které jsou dílčí záměry aplikovány. Vzhledem k tomu, že jde o památkový objekt, musí být všechny jeho stavební úpravy vedeny prvořadě ve smyslu respektu podoby a dispozice původních historických staveb, prostorů i komunikací v areálu. Z výše již uvedených i obecných zásad péče o památkové objekty je navržený záměr z památkového hlediska velmi problematický. Předkládaný požadavek ruší pro tuto konkrétní stavbu charakteristický historický prvek uzavření klášterního areálu ohradní zdí, kdy uzavření západního prostoru navazující na klášterní kostel lze doložit na základě ikonografického

materiálu od 18. století (tj. před i po barokní obnově kláštera). Současně zástavbou části rajského dvora vytváří v tomto prostoru nový objekt, historicky nezdůvodnitelný a neakceptovatelný.

V neposlední řadě se jedná o výrazný zásah nejen do objektu kulturní památky, ale i do jejího prostředí. V případě prostředí kulturní památky jde o předmět ochrany přímo svázaný s kulturní památkou, neboť tato je úzce spjata se svým bezprostředním okolím. Pokud by bylo toto okolí narušeno, zmenšily by se tak i hodnoty kulturní památky a její uplatnění v kontextu, v němž je začleněna. V daném případě není předmětem ochrany jen kulturní památka jako taková, ale i její nejbližší okolí, v němž je začleněna. To, že se jedná o vnitroblok nikterak hodnoty prostředí této kulturní památky nesnižuje.

Ing. arch. Hana Šnajdrová
vedoucí oddělení regenerace kulturních
památek a památkově chráněných území
v odboru památkové péče Ministerstva kultury